

RECENSION

Anna Odell i
Återträffen

Återträffen

Originaltitel: Återträffen
Regi Anna Odell
Producent Mathilde Dedye
Manus Anna Odell
Foto Ragna Jorming
Roller Anna Odell, Anders Berg, David Nordström, Erik Ehn, Fredrik Meyer, Kamila Benhamza m fl.
Sverige 2013
Längd 1 tim 29 min
Distributör TriArt Film AB

Anna Odell är inte bara en av vår tids mest intressanta och samhällskritiska konstnärer, hon har även gjort årets bästa svenska film. En inhemsk film med så särpräglad ton har troligtvis inte gjorts sedan *Man tänker sitt* (2009).

Odells gripande mobbningskrönika är uppdelad i två delar. Den första är en klassåterträff med psykiskt obehaglig Festen-stämning och den andra delen består av intervjuer med hennes forna klasskompisar, för vilka hon visar den första halvan av filmen och söker deras reaktioner. Alla är skådespelare, men historien bygger på hennes egna upplevelser från barndomen.

Odell leker friskt och intelligent med mediet, som i detta fall är en spelfilm med ett dokumentärt filter. Genom att sätta sig själv och sin uppväxt i huvudrollen i ett metadrama blir effekten inträngande.

Den första delen är den starkaste. Odell har ett skört och samtidigt självsäkert ansiktsuttryck som väcker en sådan otrolig empati. En fin överraskning är att hon även är en så pass nyansrik

skådespelare. Möjligen har det delvis att göra med att ämnet ligger så nära hennes sargade hjärta.

Andra delen sackar lite. I mötena med de verkliga klasskamraterna, som inte är verkliga utan en till uppsättning skådisar, blir det för uppenbart att allt är spelat. Tankegångarna om utanförskap finns fortfarande där, men känns inte lika sylvassa. Vissa scener har en intressant grund i djupt oroande konfrontationer, men något brister i trovärdigheten. Den brinnande intensitet som finns i den första delen fattas. Det är fortfarande intelligent och unikt, bara en aning korthugget. Däremot är slow motion-scenerna från Odells skola i Enskele så stillsamt förtätade att man blir tvungen att hålla andan för att inte bryta tystnaden.

Grundidén är att ingenting har hänt med de före detta klasskompisarna. De undviker henne fortfarande och tycker att hon betar sig konstigt. Det blir tydligt att valet av ett mobbningsoffer alltid är ett slags kollektivt beslut som inte behöver bero på ett visst utseende eller uppträdande, utan som bara görs utan logisk förklaring.

Filmen har visats i riksdagen, men Odells intention är inte att diskutera mobbning ur ett samhällsperspektiv genom att väcka frågor kring vad vi, skolpersonal, föräldrar och politiker gör åt problemet. Visserligen var filmen från början tänkt att vara en dokumentär, men den ändrade riktning när det gick upp för henne att hon faktiskt inte blivit bjuden på den återträff hon tänkt skildra. Det vi får se är i stället ett "tänk om".

Med tanke på hennes verk om en självupplevd psykos och tvångsintagning kanske man hade förväntat sig en film med mer kritisk udd. Som en nedtonad och symbolisk casestudie i mänskligt flockbeteende och utfrysning är dock *Återträffen* näst intill ett mästerverk.

Fredrik Söderlund

FILMRUTAN